

Motion till riksdagen

1988/89:Jo744

av Siw Persson (fp)

Ädellövskogarna

Ädellövskogslagen kom till år 1984 för att skydda de krympande arealer av ädellövskog, som ännu finns i landet. Tyvärr är inte skyddet så effektivt. Det finns markanta svagheter i lagen, som gör att den inte fungerar väl.

Den yta som var täckt med ädellövskog 1984 avsåg man att behålla. Men ytan krymper fortfarande och därför är ädellövskogen en försvinnande resurs än idag.

Lövträd, och i synnerhet ädellövträd, är de naturliga träden i södra Sverige. De bildar skogar, där de föryngrar sig själva. Lövskogar, framför allt de av ek och bok men också av alm och ask, täckte bl.a. Skåne, Halland och Blekinge, när människan började sin bosättning där för 6 000-8 000 år sedan.

Efterhand höggs skogarna ner för att ge åkrar och glesades ut för att ge djuren betesmarker. Under 1800-talets maximala uppodling blev den största delen av skogarna nedhuggen och förvandlades till åker. Det blev nästan bara på de sämre markerna som skogen lämnades kvar. Ännu fanns emellertid ganska stora sammanhängande skogar, framför allt på åsarna som Linderödsåsen, Söderåsen, Hallandsåsen och Ryssberget.

På 1950-talet kom ett nytt hot. Ädellövskogarna, framför allt bokskogarna, höggs ner och ersattes med gran. I början av 1970-talet inventerades bokskogen och det för bokskogens utbredning nedslående resultatet ledde till bokskogslagen år 1974, som skyddade bokskogen.

Men de ädla lövträden fortsatte att ersättas med gran. I Halland var på 1920-talet nästan hälften av skogsarealen täckt av lövskog. Sextio år senare fanns det knappt en fjärdedel, varav endast ca tio procent är ädellövskog. I och med ädellövskogslagen 1984 blev det stopp för en sådan omvandling. Det vi har kvar idag av ädellövskog är således bara små rester av en förut dominerande naturtyp. Och det är viktigt att denna areal inte krymper ytterligare.

Problemet är att man inte vet var ädellövskogar finns och inte heller riktigt hur mycket skog det finns. Enligt lagen är det inte heller självklart vad som är ädellövskog.

I Skåne, Halland och Blekinge är skogen ädellövskog, om de ädla lövträden upptar 70 procent eller mer av grundytan. I övriga län gäller 50 procent ädellövträd och då ska minst 70 procent av skogen vara lövträd.

Detta innebär att en lövskog som har 60 procent ädellövträd klassas som ädellövskog i Småland och måste återplanteras med ädellövträd. Exakt samma bestånd som fortsätter på andra sidan länsgränsen till Halland,

klassas där inte som ädellövskog utan kan huggas ner och ersättas med barrträd.

Mot. 1988/89
Jo744

Inget län har heltäckande, översiktlig inventering av ädellövskogen. I några län finns en del kommuner inventerade.

Inom skogsbruket baseras skötseln på bestånden. Beståndet är den basenhet man indelar skogen i, och bestånden bör därför vara homogena med avseende på olika faktorer som trädslag, ålder, bonitet m.m. Kriterierna för vad som är ett bestånd kan variera hos olika skogsbolag och skogsvårdsstyrelser. Det finns inga enhetliga kriterier för vad som utgör ett bestånd ädellövträd. Sättet att göra beståndsavgränsningar kommer därför att bli helt avgörande för vad som räknas som ädellövskog eller inte, särskilt för de mindre bestånden.

Ett antal förbättringar måste genomföras för att ädellövskogslagen verkligen ska bli vad den var avsedd att vara. När det gäller beståndsavgränsning i övergångszoner måste metoden anpassas och ändras. Definitionen måste ändras så att 50 % ädellövträd gäller som ädellövskog i alla län. Även preskriptionstiden måste ökas. Åklagarna måste också utbildas så att det är entydigt från vilken tidpunkt ev. brott ska räknas, nedhuggning eller granplantering.

Hemställen

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn och förbättring av ädellövskogslagen.

Stockholm den 20 januari 1989

Siw Persson (fp)